

Aanknopingspunten voor kwaliteitsvolle
begeleiding

Steunpunt voor Inklusie

Eerste bevindingen van het nieuw
ondersteuningsmodel volgens ouders

Aanknopingspunten voor kwaliteitsvolle begeleiding

Gent, februari 2018

Auteur: Steunpunt voor Inclusie

Dit is een uitgave van Steunpunt voor Inclusie gebaseerd op informatie vanuit een bevraging en infomomenten.

- Steunpunt voor Inclusie: Seline Somers, Matthias Van Raemdonck, Pieter Feys, Janne Lassuyt
- Ouders voor Inclusie: Rita Stevens, Hetty Pasteels, Dana Dehaseleer, Marleen Maris, Gerda Lippens, Hilde Dhondt, Patrick Vandelanotte, Sofie Lambrechts, Christ'l Baert, Vanja Verbesselt, Kaat Maes, Karin Haaker, Kitty Thijs,
- Gezin en Handicap: Lief Vanbael, Kris Van Segbroeck
- Universiteit Gent Vakgroep Orthopedagogiek: Elisabeth De Schauwer, Inge Van de Putte
- Studenten Universiteit Gent Vakgroep Orthopedagogiek: Jasmien Annendijck, Eva Baert, Emily Ceenaeme, Elke Soenen, Silke Van Herck, Ruth Vanwijnsberghe, Inse Verplanken

Niets uit deze publicatie mag worden gekopieerd of op een andere wijze worden verspreid zonder bronvermelding.

Inhoud

Inleiding	2
Wie zijn wij?	2
Bevraging nieuw ondersteuningsmodel	4
Verspreiding bevraging	4
Aantal respondenten	4
Situatie vorig schooljaar (2016-2017).....	5
Invoering nieuw ondersteuningsmodel	6
Ouders als gelijkwaardige partner	8
Bijkomende ondersteuning	11
(Laagdrempelig) aanspreekpunt voor ouders.....	14
Conclusies op basis van de resultaten uit de bevraging.....	16
‘Ronde van Vlaanderen’ over het nieuw ondersteuningsmodel in het onderwijs	18
Verspreiding uitnodiging	18
Aantal deelnemers	19
Inclusie als pedagogische keuze	19
Theorie versus praktijk	20
Onbekend is onbemind	20
Zeer persoonsgebonden	21
Vechten	22
Welbevinden	23
Wat ouders belangrijk vinden tijdens het inclusietraject van hun kind	23
Algemene conclusie	28

Inleiding

Naar aanleiding van de vele vragen in verband met het nieuw ondersteuningsmodel in september 2017, heeft Steunpunt voor Inclusie in samenwerking met Ouders voor Inclusie een bevraging opgesteld om een ruimere/globalere indruk te krijgen op de invoering ervan. Met deze bevraging wilt Ouders voor Inclusie en Steunpunt voor Inclusie de pijnpunten, drempels en barrières van het nieuw ondersteuningsmodel blootleggen.

Daarnaast werden verscheidene infoavonden georganiseerd om het nieuw ondersteuningsmodel te verduidelijken aan ouders van kinderen met een beperking. Hiervoor heeft Ouders voor Inclusie samengewerkt met Gezin en Handicap, Steunpunt voor Inclusie en Vakgroep Orthopedagogiek van Universiteit Gent.

De resultaten in dit rapport zijn indicatief waar ondersteuners mee aan de slag kunnen om hun ondersteuning aan kinderen met een beperkingen kunnen optimaliseren. Naar aanleiding van de bevindingen uit zowel de bevraging als de infoavonden wensen Ouders voor Inclusie en Steunpunt voor Inclusie in gesprek te gaan met verschillende actoren zoals overheid, scholen, ondersteuners, ... die betrokken zijn bij de invoering van het nieuw ondersteuningsmodel. De doelstelling van dit rapport is om in dialoog met de verschillende actoren de drempels en barrières die ouders met kinderen met een beperking ondervinden bloot te leggen en weg te werken.

Wie zijn wij?

Ouders voor Inclusie is in 2001 ontstaan als een beweging van ouders die zich verenigd hebben rond het streven naar inclusie voor hun kinderen. Het gaat om een vereniging van, voor en door ouders van kinderen met een beperking, ongeacht de aard of graad van de beperking.

Ouders voor Inclusie streeft ernaar dat er ten volle wordt ingezet op aan het zelfbeschikkingsrecht en de keuzemogelijkheden, gelijke rechten en kansen van ouders en hun kinderen conform het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap. Om deze doelstellingen aan te scherpen, de werking te professionaliseren en een oplossing te bieden aan de stijgende vraag naar inclusie en ondersteuning, richtte Ouders voor Inclusie in 2012 in samenwerking met Cel Gelijke Kansen in Vlaanderen het project "Steunpunt voor Inclusie" op. In 2014 is departement Onderwijs en Vorming bijgetreden met een deeltijdse detachering.

De voornaamste doelstelling en opdracht van Steunpunt voor Inclusie is: ouders en hun kinderen ondersteunen in hun 'inclusietraject' door te:

- Informeren
- Coachen - empoweren
- Bemiddelen
- Sensibiliseren

Daarnaast inventariseert Steunpunt voor Inclusie barrières en drempels die ze tegenkomen bij hun behandelde vragen om zo het beleid op de hoogte te houden van de moeilijkheden in de praktijk. Hierin heeft Steunpunt voor Inclusie de doelstelling een constructieve bijdrage te leveren aan het beleid om samen naar oplossingen te zoeken.

Het is vanuit beide opdrachten dat Steunpunt voor Inclusie een vinger aan de pols wil houden bij de opstart van het nieuw ondersteuningsmodel.

Bevraging nieuw ondersteuningsmodel

Verspreiding bevraging

De bevraging is verspreid via de elektronische nieuwsbrief van Steunpunt voor Inclusie, website van Ouders voor Inclusie, facebookpagina van Ouders voor Inclusie en verschillende partnerorganisaties. De bevraging, opengesteld van 25 september 2017 tot en met 8 oktober 2017, was gericht naar ouders van kinderen met specifieke onderwijsbehoeften die school lopen in het gewoon onderwijs.

Aantal respondenten

Er hebben 165 ouders deelgenomen aan de bevraging waarvan één ouder zich uitsprak over drie kinderen.

Tabel 1

Aantal kinderen met specifieke onderwijsbehoeften per onderwijsniveau

Onderwijsniveau		Totaal
Basisonderwijs (BaO)	Kleuteronderwijs (KO)	35
	Lager onderwijs (LO)	93
Secundair onderwijs (SO)		35
Hoger onderwijs		3
Onbekend		1
Totaal		167

Er zijn 3 resultaten binnengekomen van kinderen met specifieke onderwijsbehoeften die school lopen in het hoger onderwijs. Deze worden in de bespreking niet verder opgenomen. Ook de resultaten van de leerling waarvan het onderwijsniveau onbekend is, wordt verder in de bespreking niet opgenomen. In deze bespreking is er dus rekening gehouden met 163 kinderen met specifieke onderwijsbehoeften.

Er wordt regelmatig verwezen naar regelgeving om te duiden waarom bepaalde items in de bevraging zijn opgenomen. De vragen van de bevraging zijn terug te vinden in bijlage 1.

Situatie vorig schooljaar (2016-2017)

Uit de resultaten van de bevraging is af te leiden dat de kinderen van de respondenten reeds vorig schooljaar zowel persoonlijke als teamgerichte ondersteuning ontvingen. De leerlingen waarbij teamgerichte ondersteuning voorzien werd kregen grotendeels ook persoonlijke ondersteuning. Bij de kinderen van de respondenten rapporteren de ouders dat de teamgerichte en de persoonlijke ondersteuning het laagst in het kleuteronderwijs en de persoonlijke ondersteuning het hoogst in het secundair onderwijs. In alle onderwijsniveaus ligt de focus momenteel op persoonlijke ondersteuning (zie tabel 2).

‘De school verwacht dat er hoofdzakelijk 1 op 1 met onze zoon wordt gewerkt. Men ziet minder de opportuniteiten om hem te laten participeren aan het klasgebeuren, terwijl dit net de succeservaringen zijn voor onze zoon.’

Ouder A

Tabel 2

Percentage kinderen met specifieke onderwijsbehoeften die volgens ouders persoonlijke - en/of teamgerichte ondersteuning kregen vorig schooljaar

Onderwijsniveau		Persoonlijke ondersteuning	Teamgerichte ondersteuning	Beiden
Basisonderwijs	Kleuteronderwijs	65,7 %	28,6 %	25,7 %
	Lager onderwijs	78,5 %	48,4 %	46,2 %
Secundair onderwijs		80,0 %	42,9%	42,9%
Totaal		76,1 %	42,9 %	41,1 %

Vorig schooljaar ontving 60 % van de kinderen van de respondenten ondersteuning via GON. Uit de resultaten van de bevraging is ook op te maken dat 34 % van de kleuters die specifieke onderwijsbehoeften hebben, niet konden rekenen op extra ondersteuning vanuit onderwijs (zie tabel 2). Een beperkt aantal ouders gaf aan dat hun kind en/of school vorig schooljaar ondersteund is door een competentiebegeleider of waarborgcoach (zie tabel 3). Beiden werden slechts 1 keer terug gevonden in de resultaten.

Tabel 3

Percentage soort ondersteuning voor kinderen met specifieke onderwijsbehoeften schooljaar 2016 - 2017

Onderwijs-niveau		GON-begeleiding	ION-begeleiding	Stagiair	Geen	Competentie-begeleider	Waarborg-coach
BaO	KO	60,0 %	2,9 %	2,9 %	34,3 %	0,0 %	0,0 %
	LO	60,2 %	18,3 %	2,2 %	17,2 %	1,1 %	1,1 %
SO		60,0 %	17,1%	5,7 %	17,1 %	0,0 %	0,0 %
Totaal		60,1 %	14,7 %	3,1 %	20,9 %	0,6 %	0,6%

Invoering nieuw ondersteuningsmodel

Zicht op ondersteuning voor dit schooljaar (2017-2018)

De meerderheid van de ouders hebben op het moment van het invullen van de bevraging (tussen 25 september 2017 tot en met 8 oktober 2017) nog steeds geen zicht op de ondersteuning die hun kind zal ontvangen dit schooljaar. Uit de resultaten van de bevraging kunnen we afleiden dat het de ouders met kinderen in het lager onderwijs nog het minst zicht hebben op de ondersteuning voor dit schooljaar (zie tabel 4).

Tabel 4

Percentage ouders die zicht hebben op de ondersteuning van het schooljaar 2017 - 2018

Onderwijsniveau		Ja	Neen
Basisonderwijs	Kleuteronderwijs	65,7 %	34,3 %
	Lager onderwijs	50,5 %	49,5 %
Secundair onderwijs		62,9 %	37,1 %
Totaal		56,4 %	43,6 %

Uit de antwoorden van de respondenten is af te leiden dat ouders - waarvan hun kind vorig schooljaar reeds ondersteuning kreeg - geen zicht hebben op de ondersteuning voor hun kind dit schooljaar (zie tabel 5).

Tabel 5

Aantal en percentage ouders die geen zicht hebben op de ondersteuning van het schooljaar 2017 – 2018 en waarvan hun kind vorig schooljaar ondersteuning kreeg

Onderwijsniveau		Aantal	Percentage
Basisonderwijs	Kleuteronderwijs	6	17,1 %
	Lager onderwijs	35	37,6 %
Secundair onderwijs		9	25,7 %

Benaming ondersteuning

Bij de vraag of de ouders weten welke soort ondersteuning hun kind zal ontvangen in schooljaar 2017 - 2018, wordt nog grotendeels 'GON' of 'ION' vermeld. Hieruit leiden we af dat ouders niet op de hoogte zijn van hoe ze de ondersteuning/ondersteuner van hun kind moeten benoemen in het nieuw ondersteuningsmodel.

Intensiteit en flexibiliteit aan ondersteuning

In de bevraging is niet specifiek gevraagd naar het verschil in aantal uren ten opzichte van vorig schooljaar, maar verschillende ouders hebben dit spontaan vermeld. Hieruit kunnen we afleiden dat kleuters er het meest op vooruit gaan met betrekking tot intensiteit van ondersteuning en dat dit het minst voelbaar is bij leerlingen uit het secundair onderwijs. Ook geven verschillende ouders aan dat de intensiteit aan ondersteuning dit schooljaar afneemt en dat dit niet ten gunste is van hun kind. Over flexibiliteit van ondersteuning is weinig terug te vinden in de antwoorden van de bevraging.

Vele ouders die reeds zicht hadden op de ondersteuning tijdens schooljaar 2017 – 2018 zijn niet tevreden over de intensiteit en duur van begeleiding, maar ook niet over de invulling als antwoord op de onderwijsbehoeften van hun kind. Opvallend is dat er meer ouders niet tevreden zijn over de invulling dan over de intensiteit en duur (zie tabel 6).

Tabel 6

Percentage ouders die zicht hebben op ondersteuning die niet tevreden zijn over intensiteit en duur van ondersteuning en niet tevreden zijn over de invulling als antwoord op de onderwijsbehoeften

Onderwijsniveau		Niet tevreden		
		Intensiteit en duur	invulling	beiden
Basisonderwijs	Kleuteronderwijs	30,4 %	47,8 %	26,1 %
	Lager onderwijs	19,1 %	44,7 %	19,1 %
Secundair onderwijs		40,9 %	59,1 %	40,9 %
Totaal		27,2 %	48,9 %	26,1 %

Ouders als gelijkwaardige partner

In het gedeelte van onderwijsdecreet XXVII¹ over het nieuw ondersteuningsmodel is niet expliciet opgenomen dat ouders als gelijkwaardige partners beschouwd dienen te worden. Dit is echter wel opgenomen in omzendbrief NO/2017/02².

Uit de resultaten van de bevraging van Steunpunt voor Inclusie blijkt echter dat ouders nog veel te weinig betrokken worden bij het vastleggen van de ondersteuningsnood en bij het invullen van de ondersteuning (zie tabel 7).

¹ Amendement 1146 van onderwijsdecreet XXVII

² Omzendbrief NO/2017/02 gepubliceerd op 16/06/2017:

- De school voor buitengewoon onderwijs dient '... *in samenspraak met ouders* ...' gekozen te worden.
- De mate van ondersteuning dient '... *in samenspraak met ouders* ...' bekeken te worden.
- De ondersteuningsnood dient '... *in samenspraak met ouders* ...' bepaald te worden.

Tabel 7

Percentage ouders die niet betrokken zijn bij vastleggen ondersteuningsnood van hun kind en die niet betrokken zijn bij het invullen van de ondersteuning

Onderwijsniveau		Niet betrokken bij		
		vastleggen ondersteunings- nood	invullen ondersteu- ning	beiden
Basisonderwijs	Kleuteronderwijs	68,6 %	68,6 %	62,9 %
	Lager onderwijs	65,6 %	66,7 %	58,1 %
Secundair onderwijs		65,7 %	68,6 %	60,0 %
Totaal		66,3 %	67,5 %	59,5 %

Bij de vraag naar ervaring bij de ouders met het nieuw ondersteuningsmodel werden zowel positieve als negatieve zaken aangebracht. Hieronder een greep van de antwoorden van verschillende ouders:

- *‘Het gedachtengoed erachter is goed maar te weinig werkmiddelen en mankracht want er zijn beperkt aantal uren per school toe te kennen dus kan je niet aan de noden tegemoetkomen’*

Ouder B

- *‘Eindelijk leerkracht- en schoolondersteuning! Eindelijk op de klasvloer en geen segregatie!’*

Ouder C

- *‘Kinderen type 9 vallen volledig uit de boot. Als ze de klas niet compleet afbreken en alles redelijk gaat, krijgen ze geen hulp.’*

Ouder D

- *‘Zeer onduidelijk naar ouders en kinderen toe.’*

Ouder E

- *‘Voor ons het is positief, want nu krijgt onze zoon extra begeleiding vanuit het onderzoeksteam terwijl dat vorig jaar niet het geval was (kleuters met downsyndroom (type 2) kregen geen ION/GON’*

Ouder F

- *‘Deze werkwijze kan ik alleen maar toejuichen. Eindelijk meer uren begeleiding en eindelijk ook gericht naar de leerkracht en hulp in de klas. Sneller opstart in ieder geval dan in het oude gon-systeem.’*

Ouder G

- *‘We moesten zelf ijveren om de ion-begeleider van vorige jaren te kunnen behouden, omdat deze wegens indeling in gebieden niet meer zou mogen komen. De begeleider kan zelf ook weinig doen in deze en is afhankelijk van de ingerichte ondersteuningsteams.’*

Ouder H

- *‘Chaotische start omdat er nog veel onduidelijkheid was. De coördinatrice van onze regio uit bijzonder onderwijs heeft dit goed opgevolgd en doet wat kan.’*

Ouder I

- *‘Voor ons is er geen verschil tegenover vorig schooljaar’*

Ouder J

- *‘Niet voldoende gekwalificeerd personeel om het kind effectief te ondersteunen.’*

Ouder K

- *‘Er was vorig schooljaar door CLB benadrukt dat alles in orde zou zijn, maar ze was nergens aangemeld en nu moeten we weer zelf voor alles kijken en rondbellen om nog iets in orde te krijgen.’*

Ouder L

- *‘Ik werd als ouder wel betrokken bij het vastleggen van de nood en de invulling van de ondersteuning, maar het was eigenlijk te nemen of te laten.’*

Ouder M

- *‘Kinderen type 9 staan in de kou en krijgen geen zorg op maat. Met reeds uitval en ziekte tot gevolg.’*

Ouder N

- *‘Staat niet op punt en dit ten koste van de kinderen.’*

Ouder O

Bijkomende ondersteuning

Volgens ouders vraagt één op drie scholen bovenop de geleverde ondersteuning vanuit het ondersteuningsmodel en/of school voor buitengewoon onderwijs aan ouders bijkomende ondersteuning in de school (zie tabel 8).

'De leraar LO wil geen les geven aan onze dochter zonder dat er iemand extra aanwezig is. Wij voorzien dus zelf een kinesist. Ik pas ook alle taallessen zelf aan.'

Ouder P

'Het kind kan enkel schoollopen in het gewone onderwijs als er een indiv. begeleider aanwezig is. Wij staan als ouders zelf in voor een deel van de ondersteuningsmomenten.'

Ouder Q

Op basis van de resultaten van de bevraging konden we vaststellen dat hoe ouder de leerlingen zijn, hoe minder er bijkomende ondersteuning door de school wordt gevraagd. Opgelet: Op basis van de bevraging kunnen we ons niet algemeen uitspreken over dit verband.

Tabel 8

Percentage scholen die aan ouders bijkomende ondersteuning vragen

Onderwijsniveau		Vragen bijkomende ondersteuning
Basisonderwijs	Kleuteronderwijs	34,3 %
	Lager onderwijs	31,2 %
Secundair onderwijs		17,1 %
Totaal		28,8 %

Uit de resultaten van de bevraging is duidelijk af te leiden dat kinderen met specifieke onderwijsbehoeften die school lopen in het gewoon onderwijs beroep doen op begeleiders die niet verbonden zijn aan hun school om de lessen optimaal te kunnen volgen, om de lessen te kunnen blijven volgen, zich verder te ontplooiën zoals leeftijdsgenoten, ... (zie tabel 9). Ouders gaan dus nog steeds op zoek naar ondersteuning buiten de school zoals logo, kine, ... De weerslag van deze kosten op het gezinsbudget is niet opgenomen in de bevraging, maar kan al snel oplopen gezien therapieën niet altijd worden terugbetaald. Uit de resultaten van de bevraging is ook af

te leiden dat er een heel grote betrokkenheid van het gezin bij de begeleiding van hun kind. Of deze vrijwillig of noodzakelijk is in afwezigheid van andere (structurele) ondersteuning, is niet af te leiden uit de resultaten.

Tabel 9

Percentage aanwezige extra begeleiding in de scholen

Onderwijsniveau		Vrijwil- ligers	PAB	Logo	Kine	Stagiairs	Brug- figuren	Gezin	Andere
Basisonderwijs	Kleuteronderwijs	20,0 %	8,6 %	88,6 %	85,7 %	42,9 %	8,6 %	85,7 %	62,9 %
	Lager onderwijs	25,8 %	9,7 %	63,4 %	47,3 %	19,4 %	12,9 %	81,7 %	48,4 %
Secundair onderwijs		31,4 %	28,6 %	28,6 %	25,7 %	14,3 %	22,9 %	91,4 %	60,0 %

(Laagdrempelig) aanspreekpunt voor ouders

Met de invoering van de het nieuw ondersteuningsmodel verzagde de overheid dat elk ondersteuningsnetwerk een laagdrempelig aanspreekpunt voor ouders zou installeren:

'Elk ondersteuningsnetwerk voorziet in een laagdrempelig aanspreekpunt voor ouders. Ouders kunnen op die manier doorheen het hele schooljaar bij het ondersteuningsnetwerk terecht met algemene vragen rond ondersteuning en specifieke vragen rond ondersteuning binnen de school van hun kind.'

Uit omzendbrief NO/2017/02

In het reeds eerder vernoemde 'Voorstel van resolutie' ingediend op 5 juli 2017 vindt men ook iets terug in verband met het aanspreekpunt voor ouders:

'Het Vlaams Parlement, ... vraagt de Vlaamse Regering om bij hoogdringendheid:

1° de partners van de ondersteuningsnetwerken:

a) te verzoeken om de aanspreekpunten voor ouders uiterlijk op 20 augustus 2017 te operationaliseren, opdat ouders van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften er met hun vragen terechtkunnen over het ondersteuningsmodel dat op 1 september 2017 van start gaat;

...'

Uit voorstel van resolutie 1231 ingediend op 5 juli 2017

Uit de antwoorden van de bevraging blijkt dat ouders de contactgegevens van hun aanspreekpunt niet kennen (zie tabel 10). Vele ouders denken dat de ondersteuner van hun kind het aanspreekpunt is:

'Ja, de ion-juf en stagiaire zijn aanspreekpunten. Bij echte problemen ook titularis en directie van de school'

Ouder R

Sommige ouders krijgen een heel dubbele boodschap:

'Ja en Neen, boodschap is dat er enkel via school mag gecommuniceerd worden'

Ouder S

Niet alleen zijn de contactgegevens van de laagdrempelige aanspreekpunten niet gekend, maar onrustwekkend is dat meer dan de helft van de ouders aangeeft dat ze nergens terecht kunnen met de vragen die betrekking hebben op hun eigen kind.

Tabel 10

Percentage van ouders die nergens terecht kunnen met hun vragen en percentage van ouders die expliciet laten weten hebben dat ze de contactgegevens van de aanspreekpunten niet kennen

Onderwijsniveau		Kunnen nergens terecht	Kennen de contactgegevens aanspreekpunten niet
Basisonderwijs	Kleuteronderwijs	51,4 %	71,4 %
	Lager onderwijs	64,5 %	81,7 %
Secundair onderwijs		51,4 %	71,4 %
Totaal		58,9 %	77,3 %

Een ouder omschreef de invoering van het nieuw ondersteuningsmodel als volgt hetgeen vele meningen van vele andere ouders herbergt:

‘Momenteel zorgt het voor heel veel verwarring als ik de verhalen van ouders hoor, sommige scholen (gastscholen en ondersteunende scholen) doen echt hun best, anderen interpreteren de regelgeving nogal vrij ..., ik merk veel concurrentie bij ondersteunende scholen (alsof nu plots sommige BO scholen wakker zijn geworden en merken dat inclusie echt wel bestaat en dat ze mee op de kar moeten voor het te laat is), ik merk afschermen door koepels (GO scholen moeten ondersteuning vragen vanuit een GO BO school), ... En dat alles zorgt voor veel geruchten, roddels, ... Niet goed! Ik wacht op meer ondersteuning!’

Ouder T

Maar hier en daar zijn er toch ook positieve signalen van ouders op te vangen:

‘Goede zaak’

Ouder U

'Voor dit moment loopt alles zoals we het wilden hebben.'

Ouder V

'De school verwacht dat er hoofdzakelijk 1 op 1 met onze zoon wordt gewerkt. Men ziet minder de opportuniteiten om hem te laten participeren aan het klasgebeuren, terwijl dit net de succeservaringen zijn voor onze zoon.'

Ouder W

Conclusies op basis van de resultaten uit de bevraging

- Vorig schooljaar hadden verschillende kinderen van de respondenten reeds een combinatie van **persoonlijke en teamgerichte ondersteuning**.
- Op het moment van de bevraging hadden 43,6 % van de deelnemende ouders **geen zicht op de ondersteuning** voor hun kind voor dit schooljaar. Voor ouders waarvan hun kind les volgt in het lager onderwijs was dit zelf 49,5 %.
- De **continuïteit** in begeleiding die beloofd is, laat dikwijls op zich wachten en kent dikwijls een andere invulling (begeleider, aantal uren, ...).
- De benamingen GON(-begeleider) en ION(-begeleider) worden door ouders nog heel frequent gebruikt.
- Ouders rapporteren een **stijging** in de **ondersteuning** die geboden wordt aan **kleuters**.
- Volgens de ouders wordt er te weinig vertrokken van de **ondersteuningsnood** van hun kind.
- Ouders die zicht hebben op de ondersteuning voor hun kind zijn soms teleurgesteld en niet altijd tevreden over de intensiteit aan ondersteuning. Ze vinden dat het totaalpakket aan ondersteuning, of die nu leerlinggericht of leerkrachtgericht wordt ingezet, afneemt.
- Bij het vastleggen van de **ondersteuningsnood** en het invullen van de **ondersteuning** van een kind met een beperking worden de ouders te weinig betrokken.
- Scholen eisen nog steeds **extra ondersteuning** en dit is regelmatig nog als **voorwaarde** aan de ouders om hun kind school te laten lopen in die school.

- Kinderen met specifieke onderwijsbehoeften die school lopen in het gewoon onderwijs doen met betrekking tot het schoolse, beroep op heel veel **(betalende) externe begeleiders** zoals vrijwilligers, kine, logo, ...
- Ouders hebben het gevoel dat ze met hun vragen over hun kind **nergens terecht** kunnen en kennen de **contactgegevens van het aanspreekpunt** voor ouders niet.

'Ronde van Vlaanderen' over het nieuw ondersteuningsmodel in het onderwijs

Uit de bevraging hebben we kunnen afleiden dat ouders van kinderen met een beperking nood hebben aan informatie over het nieuw ondersteuningsmodel. Ouders voor Inclusie en Gezin en Handicap hadden reeds een aantal infoavonden voorzien verspreid over Vlaanderen.

De avond bestond uit twee delen gescheiden door een pauze: (1) theoretisch gedeelte met uitleg over het M-decreet en het nieuw ondersteuningsmodel gebracht door een projectmedewerker van Steunpunt voor Inclusie en (2) uitwisseling ervaringen tussen ouders in kleinere groepen dat werd geleid door een student UGent vakgroep Orthopedagogiek.

Het is de bedoeling om op basis van de informatie uit de gesprekken, pijnpunten, drempels en barrières die in het nieuw ondersteuningsmodel naar boven komen, weg te werken. De aanwezigen gaven zelf aan dat het nieuwe systeem nog in zijn opstartfase zit en dat ze er zich momenteel nog niet konden over uitspreken. Toch zijn er een aantal pijnpunten naar boven gekomen die de aanwezigen belangrijk vonden om door te geven aan de beleidsmakers. De ouders gaven ook aan dat ze tot nu toe weinig tot niet bevroegd, gehoord en geïnformeerd zijn door de overheid en de scholen.

Verspreiding uitnodiging

De uitnodiging (zie bijlage 2) werd verspreid via Gezin en Handicap, Ouders voor Inclusie en Steunpunt voor Inclusie.

Aantal deelnemers

In totaal waren er tachtig deelnemers (zie tabel 11).

Tabel 11

Aantal deelnemers per infomoment

Plaats	Aantal
Leuven	16
Roeselare	28
Antwerpen	12
Hasselt	13
Gent	11
Totaal	80

Inclusie als pedagogische keuze

Ouders van kinderen met een beperking die kiezen voor inclusie doen dit heel bewust. Het is een pedagogische keuze die heel belangrijk is in de opvoeding van hun kind.

Verschillende deelnemers gaven toch ook aan dat ze zich heel regelmatig moeten verantwoorden voor hun keuze. Heel regelmatig komen ze in contact met een bataljon van 'experten' en staan ze er eenzaam tegenover. Hierdoor ondervinden de ouders angst om de eerste stap naar inclusie te zetten. Na het overwinnen van deze drempel ondervinden ouders van kinderen met een beperking nog steeds weerstand. Ze hebben het gevoel dat inclusie zeker nog niet gezien wordt als de maatstaf en/of als gelijkwaardig alternatief.

Verschillende ouders haalden ook aan dat inclusief onderwijs er voor zorgt dat de overstap naar inclusieve vrijetijdsbesteding eenvoudiger is daar de kinderen elkaar reeds kennen. Hierdoor stimuleren de vriendjes en vriendinnetjes de kinderen met een beperking om meer deel te nemen aan een inclusieve maatschappij zonder er bij stil te staan.

Theorie versus praktijk

Iedereen is in theorie overal welkom maar de deelnemers gaven aan dat dit in praktijk niet altijd het geval is.

'Het geleur dat je als ouder hebt op voorhand voor een school te vinden. Je moet beginnen zoeken: wilt er iemand mijn kind. Ik vond dat heel moeilijk.'

Ouder X

Vele ouders met een kind met een beperking hebben slapeloze nachten gehad tijdens hun zoektocht naar een school voor hun kind omdat het vinden van een school waar hun kind welkom is niet zo evident is. De zorgen stoppen dan ook niet na de inschrijving want het is niet omdat de directie en/of de zorgcoördinator het zien zitten dat alle leerkrachten positief staan tegenover de inschrijving.

Onbekend is onbemind

Vele leerkrachten die lesgeven in het gewoon onderwijs voelen zich niet competent genoeg, geloven niet in hun eigen potentieel en geven soms aan dat ze niet gestudeerd hebben om les te geven aan leerlingen met een beperking. Deze onzekerheid heeft echter gevolgen voor de kinderen met een beperking want er gaat kostbare tijd verloren en door hun niet te aanvaarden zoals ze zijn voelen de kinderen zich soms minderwaardig.

De deelnemers geven aan dat ze vermoeden dat het ongekende ervoor zorgt dat de scholen en leerkrachten (aanvankelijk) terughoudend zijn en de draagkrachtafweging nog aanwezig is. Vele aanwezigen hebben reeds verschillende van volgende uitspraken gehoord van scholen:

- Oei oei oei.
- Het leerkrachtenteam moet het zien zitten en als directeur moet ik het gaan verkopen.
- De medeleerlingen moeten het zien zitten.
- Het draagvlak is niet groot genoeg.
- We hebben geen ervaring met inclusie.
- ...

Deze handelingsverlegenheid staat in stil contrast met verschillende ervaringen die de aanwezigen hebben tijdens overlegmomenten over hun kind. Heel veel ouders van kinderen met een beperking worden alleen maar geïnformeerd als de beslissing reeds genomen is. Ze worden zelden meegenomen tijdens het volledige denktraject als gelijkwaardige partner en gezien als expert van het kind met beperking. Toch geven verschillende aanwezigen aan dat ze experts zijn in het ondersteunen van hun kind en zo ook meer en meer expert worden in het ondersteunen van een school. Vele studies (Goodley & Tregaskis, 2006; Hornby & Lafaele, 2011; De Schauwer, De Latte & Noens, 2015) hebben reeds aangetoond dat het meenemen van ouders als gelijkwaardige partner een grote troef is en een grote meerwaarde heeft.

Er waren ook aanwezigen die wel als gelijkwaardige partner worden beschouwd en die constructief samenwerken met de verschillende actoren die betrokken zijn bij de begeleiding van hun kind. Deze ouders geven aan dat het regelmatig, correct en eerlijk informeren heel cruciaal is in hun goede verstandhouding.

'Wij staan als ouder bovenaan de trap. De school informeert ons dagelijks.'

Ouder Y

Zeer persoonsgebonden

Het al of niet goed lopen van een inclusietraject is volgens de meeste aanwezigen zeer persoonsgebonden. Volgens velen is het belangrijk dat er binnen de school een inclusieve visie is die uitgedragen wordt door zowel de directie als de zorgcoördinator. Slechts op deze manier wordt inclusie een deel van het milieu en de cultuur van de school. Verschillende aanwezigen gaven te kennen dat ze lobbywerk verrichten bij de directie om hun kind bij de leerkracht te plaatsen die het meest open staat voor inclusie.

'Ik zit in de ouderraad. Ik blijf nog een jaar in de ouderraad omdat ik het gevoel heb dat mijn kind daar veiliger door is. Ik vraag elk jaar: ik wil dat Piet bij die zit want die gaat hem beter ondersteunen.'

Ouder Z

De ouders gaven echter wel ook aan dat hierdoor de personeelsleden die niet open staan voor inclusie, er hierdoor ook niet mee aan de slag gaan/moeten. Hierdoor doen ze geen ervaring op met betrekking tot inclusie. Om inclusie te doen slagen is er van alle personeelsleden toch wel een extra inspanning nodig volgens de ouders.

Verschillende kinderen met een beperking worden in het gewoon onderwijs begeleid door stagiairs.

'Dat is de wereld op zijne kop. Nu zijn de studenten stagiairs die zelf nog moeten leren, gaan eigenlijk structurele problemen oplossen. Maar uiteindelijk, die hebben ook recht op een goede begeleider die hun leert hoe het aan de werkplek aan toe gaat. Dat hebben ze nu niet. Ze hebben een ouder als mentor.'

Ouder AA

Vele stagiairs hebben in het verleden het verschil gemaakt voor leerlingen met een beperking maar eigenlijk is het volgens de ouders niet correct. De ondersteuning zou moeten geboden worden vanuit de overheid met daarnaast de stagiair die de mogelijkheid krijgt om te leren van de ondersteuner.

'Er zijn studenten die het daar moeten recht houden.'

Ouder AB

Vechten

Doordat het slagen van een inclusietraject zo afhankelijk is van hoe anderen op de kinderen reageren blijft het inclusietraject steeds een gevecht volgens de aanwezigen.

'Ik vind het geen recht, ik vind het een gevecht, inclusie.'

Ouder AC

De overstap maken van het buitengewoon onderwijs naar het gewoon onderwijs verloopt ook niet altijd even soepel en vraagt van zowel ouders als kinderen veel doorzettingsvermogen. Een ouder vertelde dat ze heel hard hebben moeten vechten om hun kind ingeschreven te krijgen in het gewoon onderwijs omdat het buitengewoon onderwijs en het CLB niet achter de beslissing stonden. Toch gaf het buitengewoon onderwijs aan dat het kind het niveau van het buitengewoon onderwijs oversteeg en dat ze weinig extra konden aanbieden.

De aanwezigen maakten ze zich echter ook zorgen over de ouders die niet zo mondig zijn. Ze vermoeden dat de kinderen van deze ouders gemakkelijker doorverwezen worden naar het buitengewoon onderwijs daar deze ouders minder in staat zijn een gevecht te leveren.

Vele ouders gaven aan dat ze het moe zijn om steeds te blijven vechten voor de rechten van hun kind. Het leefbaar houden voor jezelf als ouder is een evenwichtsoefening die niet altijd even gemakkelijk is want het gaat over de toekomst en het welbevinden van je kind. Het is geen eenvoudige weg maar de ouders gaven aan dat het wel lonend is.

Welbevinden

De deelnemers gaven aan dat het welbevinden van hun kind heel belangrijk is. Ze merken op dat hun kind veel gemakkelijker tot leren komt als die zich goed in zijn vel voelt.

'Eerst moet je gelukkige kinderen hebben en dan kan je kijken wat kunnen ze bijleren.'

Ouder AD

Ze vinden het spijtig dat nog veel scholen zich nog voornamelijk focussen op de traditionele schoolse vaardigheden (o.a. lezen, schrijven en rekenen). Hierdoor verliezen de scholen de andere talenten zoals een rijke woordenschat, oplossingsgericht vermogen, ... van het kind uit het oog.

Soms heeft dit ook als gevolg dat als kinderen goede resultaten halen er door de school minder aandacht is voor ondersteuning op andere gebieden zoals het socio-emotionele. Hierdoor komt er meer druk te liggen bij de ouders en dienen ze zelf voor ondersteuning te zorgen of zorgen ze zelf al voor ondersteuning zowel binnen als buiten de schoolmuren. Ouders gaven aan dat ze hier ondertussen heel creatief in zijn geworden en dat heel dikwijls de ondersteuningsverantwoordelijkheid bij hun ligt.

Wat ouders belangrijk vinden tijdens het inclusietraject van hun kind

Uit de vele intense gesprekken zijn een altijd kapstokken te destilleren die ouders van kinderen met een beperking belangrijk vinden tijdens het inclusietraject van hun kind.

Open uw hart

Een ouder wil maar één ding en dat is dat men zijn kind graag ziet zoals het is. De ouders gaven aan dat ze appreciëren als er iemand zijn hart openstelt voor hun kind. Kinderen met een beperking botsen spijtig genoeg op veel vooroordelen en verdienen een kans zoals alle kinderen. Zoals reeds eerder aangebracht is het slagen van een inclusietraject heel afhankelijk van de betrokken actoren.

'Zie mijn kind gewoon graag.'

Ouder AE

Ontwikkelen van een inclusieve visie

Om deze redenen vonden de aanwezigen het heel belangrijk dat alle scholen een inclusieve visie ontwikkelen die niet alleen op papier staat maar ook wordt uitgedragen met de directie, de zorgcoördinator en de CLB-medewerkers voorop. De ondersteuners kunnen in deze mindshift een belangrijke rol spelen door de scholen te ondersteunen tijdens het ontwikkelen van deze visie.

'Het is heel afhankelijk van school en leerkrachten.'

Ouder AF

Samen doen! – Ervaringsdeskundigheid erkennen

De ouders zijn grote voorstander om gezien te worden als een volwaardige gelijkwaardige partner die hun kind het best kennen. Meermaals worden ze slechts op de hoogte gebracht als er reeds beslissingen genomen zijn, maar worden ze niet meegenomen in het proces. Ze worden dan ook regelmatig voor voldongen feit geplaatst.

Graag zien ze de expertise van de verschillende actoren, ook de externe begeleiders, en dus ook vanuit verschillende invalshoeken, gebundeld om elkaar te versterken. Op deze manier kan men samen de verantwoordelijkheid op nemen en het inclusietraject positief benaderen. Dit wil zeggen samen op zoek gaan naar mogelijkheden en oplossingen in plaats van te focussen op problemen.

Maatwerk

Elk kind is een individu met zijn eigen talenten, capaciteiten en moeilijkheden. Een kind met een beperking heeft andere onderwijsnoden dan zijn medeleerlingen om tot leren te komen. Dank zij het samen zoeken naar mogelijkheden en oplossingen voor het kind hopen de ouders dat het onderwijs zodanig aangepast wordt dat het nog beter aansluit bij de leerstijl van hun kind.

Continuïteit

De continuïteit in begeleiding werd door de aanwezigen ook regelmatig naar voren geschoven als een hekelpunt. Er gaat volgens hun veel expertise over hun kind verloren door het vaak wisselend personeel en het onvoldoende samenwerken. Zelfs bij de overgang van het ene leerjaar naar het andere leerjaar wordt er regelmatig een breuk in continuïteit vastgesteld omdat er geen eenduidige inclusieve visie binnen de school is en doordat leerkrachten nog te veel afzonderlijk werken.

'Het is iedere keer opnieuw beginnen.'

Ouder AG

De leerkracht doet ertoe!

Door de inclusieve visie en samen aan de slag te gaan hopen de ouders dat zo veel mogelijk leerkrachten zich de inclusiegedachte assimileren en vanzelfsprekend vinden. Ouders van kinderen met een beperking geven aan dat ze vinden dat de leerkracht ertoe doet. Momenteel wordt de inclusiegedachte volgens de aanwezigen nog veel te weinig benadrukt tijdens de lerarenopleiding. Velen stelden zich de vraag of de lerarenopleiding niet dient herbekeken te worden om beter af te stemmen op wat er zich afspeelt op de klasvloer.

'Vorig schooljaar had mijn dochter problemen met een vak, dit schooljaar heeft een andere leerkracht voor dat vak en ze ondervindt zo goed als geen problemen meer.'

Ouder AH

'Het hangt vaak af van een individu.'

Ouder AI

Eindverantwoordelijkheid

Vele ouders hopen dat de eindverantwoordelijkheid in verband met de ondersteuning dan ook niet meer volledig bij hen terechtkomt. Dat zij de ondersteuners zoals stagiairs, vrijwilligers, externe begeleiders zoals logo en kine, ... moeten aanbrengen en opvolgen. Ouders zijn regelmatig verantwoordelijk voor het opstellen van het uurrooster van de begeleiders en dienen in te staan voor vervanging als er een begeleider ziek is. Momenteel hebben ouders weinig tot geen goede alternatieven om deze verantwoordelijkheid aan iemand door te geven.

Ondersteuning ouders

Ouders hebben zelf ook nood aan ondersteuning.

'Als je zelf geen leerkracht bent, wie helpt dan mij?'

Ouder AJ

'Hoe reageer je op frustraties die je kind heeft?'

Ouder AK

Ze gaan dikwijls ten rade bij gespecialiseerde betalende hulp maar ze krijgen slechts een doorverwijzing als het kind reeds moeilijkheden heeft. Daarenboven zijn de wachttijden heel lang. Liever zouden ze proactief werken maar dan krijgen ze meestal de boodschap dat er niets aan de hand is.

Toegankelijke informatie, communicatie en transparantie

Uit de gesprekken is af te leiden dat de ouders niet altijd op de hoogte zijn van wat mag, kan of moet. Ze geven aan dat ze steeds de laatste actor zijn die geïnformeerd worden.

'Ik had dat van een andere ouder gehoord dat het bestond dus heb ik er achter gevraagd.'

Ouder AL

Ze vragen om verstaanbare, laagdrempelige en juiste informatie regelmatig en tijdig te ontvangen. Indien er zich wijzigingen voordoen aan de begeleiding van hun kind vanuit de school willen de ouders daar proactief mee aan de slag kunnen om oplossingen te zoeken zodanig dat hun kind daar niet onder hoeft te lijden.

Samenwerking domein welzijn en onderwijs

Als een kind les volgt in het buitengewoon onderwijs dan worden verschillende therapieën bekostigd door de school vanuit het domein welzijn. Indien hetzelfde kind les volgt in het gewoon onderwijs dan dienen de ouders de therapieën zelf te bekostigen. De overheid heeft het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap geratificeerd maar geeft nog steeds financiële voordelen aan kinderen die in het buitengewoon onderwijs les volgen. Ook zijn de wachttijden om opgenomen te worden in een instelling veel korter dan het verkrijgen van een PAB-budget dat minder kost aan de overheid. Ouders die het financieel niet breed hebben worden op deze manier gedwongen om hun kind les te laten volgen in het buitengewoon onderwijs en/of te laten opnemen in een instelling. Dit is met het geratificeerde VN-verdrag. Volgens de ouders wordt het dringend tijd om niet meer per domein te denken en te werken maar samen te denken en te werken aan een inclusieve samenleving.

Algemene conclusie

Drempels en barrières

Ouders van kinderen met een beperking **kiezen heel bewust voor inclusief onderwijs** en merken dat dit nog niet maatschappelijk door iedereen aanvaard is. Momenteel is de keuze tussen inclusief onderwijs en buitengewoon onderwijs ook niet gelijkwaardig. De ouders vermoeden dat de terughoudendheid deels te wijten is aan **het onbekende** en **gebrek aan ervaring**. Kinderen met een beperking hebben in theorie recht tot inschrijving in een school maar voor ouders met een kind met een beperking blijft het **niet vanzelfsprekend** om een school te vinden waar **hun kind welkom is**. Ouders vinden dat ze tijdens het inclusietraject veel moeten **vechten** voor de rechten van hun kind. Als het traject goed loopt wijten ze dit heel regelmatig aan personen die mee met hun het traject trekken en/of begeleiden. Het is dus nog veel te veel **persoonsgebonden** en te weinig gebaseerd op een inclusieve visie. Daardoor krijgen kinderen met een beperking minder kansen.

De **opstart** van dit schooljaar is volgens de ouders voor veel kinderen met een beperking **onvoorbereid en chaotisch** gestart. Informatie over het nieuw ondersteuningsmodel en de gevolgen voor hun kind hebben ze nauwelijks tot niet ontvangen. Ze weten ook niet waar ze met hun **vragen** terecht kunnen.

De ondersteuning die de kinderen momenteel ontvangen is volgens de ouders te weinig afgesteld op **de ondersteuningsnood** van hun kind. Tijdens een overleg met alle actoren krijgen ze weinig ruimte om dit aan te kaarten omdat over het algemeen alles reeds beslist is. De ouders worden dan enkel **op de hoogte gebracht** van de beslissingen.

Scholen vragen nog regelmatig **extra begeleiding** aan ouders. Ze brengen regelmatig **betalde externen** zoals logo, kine, ... binnen de school ter ondersteuning. De **eindverantwoordelijkheid** in verband met het organiseren van extra ondersteuning ligt dan ook heel dikwijls bij de ouders.

Aanknopingspunten voor kwaliteitsvolle begeleiding volgens ouders

Uit de bevraging en de gesprekken tijdens de Ronde van Vlaanderen komt duidelijk naar voor dat ouders van kinderen met een beperking nood hebben aan **tijdige, regelmatige, verstaanbare, laagdrempelige en juiste informatie** over hun kind en het wettelijk kader.

Voor ouders is het belangrijk dat school **een inclusieve visie** heeft die gedragen wordt op alle niveaus startende met de directeur en de zorgcoördinator. Op deze manier kan er **samen** gewerkt worden aan **een kwaliteitsvolle ondersteuning** gestoeld op de **ondersteuningsnood van het kind** met de ouders als **gelijkwaardige partner: verbindend samenwerken**. Hierdoor is de ondersteuning voor elk kind verschillend en dus **maatwerk**. De leerkrachten spelen in de ondersteuning een heel **belangrijke rol en doen ertoe**. Het is dan ook aan de school om op te treden als **spilfiguur** tussen de verschillende ondersteuners. Hierdoor kunnen ouders opnieuw hun ouderrol opnemen en ook bij de school terecht met hun vragen.

De aanknopingspunten leunen heel dicht aan bij de zeven uitgangspunten van **handelingsgericht werken**. Ze kunnen er zoals de uitgangspunten ervoor zorgen dat de aandacht gaat naar positieve aspecten in het traject en beschermen het traject tegen een te negatief beeld. Het handelingsgericht werken is nog te weinig gekend en wordt nog te weinig toegepast in de schoolpraktijk.

Maar het belangrijkste voor ouders van kinderen met een beperking is dat hun kind **zich goed en aanvaard** voelt binnen de school en de maatschappij.

Bijlage 1: Gestelde vragen

Beknopte bevraging ondersteuningsmodel

Het schooljaar is nog maar pas gestart en we ontvangen als Steunpunt voor Inclusie veel signalen van ouders dat de start van het nieuw ondersteuningsmodel moeilijk loopt. Om een zicht te krijgen op de opstart van dit nieuw ondersteuningsmodel hebben wij u, ouders van kinderen met een beperking die school lopen in het gewoon onderwijs, nodig. We zouden het zeer erg op prijs stellen indien u even de tijd (ongeveer 10 minuten) neemt om onze bevraging anoniem in te vullen.

Alvast bedankt voor uw medewerking!

1. Wat is de leeftijd van je zoon/dochter met specifieke onderwijsbehoeften?*
2. In welk leerjaar zit uw kind?*
3. Heeft uw kind vorig schooljaar ondersteuning vanuit onderwijs genoten?*

	Ja	Neen
Persoonsgericht		
Teamgericht		

4. Welke ondersteuning heeft uw kind vorig schooljaar ontvangen?*

- GON-begeleiding
- ION-begeleiding
- Waarborgcoach
- Geen
- Anders

5. Hoeveel uren ondersteuning heeft uw kind toen ontvangen?*

6. Heeft u momenteel reeds zicht op de ondersteuning van dit schooljaar?*

- Ja
- Neen

7. Welke ondersteuning zal uw kind dit schooljaar ontvangen?*
8. Is de aangeboden ondersteuning afgestemd op de nood aan ondersteuning van uw kind?*
- Ja
- Neen
9. Vindt u dat het huidige aanbod van ondersteuning tegemoet komt aan de ondersteuningsnood van uw zoon dochter?*
- Ja
- Neen
10. Welke ondersteuning zou er beter aansluiten bij de onderwijsbehoeften van uw kind die momenteel niet wordt aangeboden?
11. Werden jullie als ouders betrokken bij het vastleggen van de ondersteuningsnood?*
- Ja
- Neen
12. Werden jullie als ouders betrokken bij het invullen van de concreet geboden ondersteuning?*
- Ja
- Neen
13. Beschrijf kort uw ervaring in verband het nieuwe ondersteuningsmodel voor kinderen met een beperking dat vanaf 1 september 2017 van kracht is.
14. Vraagt de school bijkomende ondersteuning als voorwaarde om uw kind naar school te laten gaan?*
- Ja
- Neen
15. Beschrijf kort uw ervaring.

16. Doen jullie als ouders een bijkomende inspanning naar ondersteuning?*

	Ja	Neen
Vrijwilligers		
PAB		
Logo		
Kine		
Stagiairs		
Brugfiguren		
Gezin		
Andere		

17. Heeft u momenteel het gevoel dat u ergens terecht kan als ouder met uw vragen?*

- Ja
- Neen

18. Heeft u de contactgegevens van een aanspreekpunt voor ouders in het ondersteuningsnetwerk ontvangen?*

19. Wat wilt u graag nog kwijt over het nieuwe ondersteuningsmodel?

* Verplicht in te vullen

* Een reactie per rij vereist

Vragen 7 tot en met 12 werd enkel gesteld aan de respondenten die 'Ja' antwoordde op vraag 6.

Bijlage 2: Uitnodiging 'Ronde van Vlaanderen' over het nieuw ondersteuningsmodel in het onderwijs

Ondersteuning in het kader van het M-decreet

Een 'Ronde van Vlaanderen' over het nieuwe ondersteuningsmodel in het onderwijs.

Sinds 1 september wordt de ondersteuning van leerlingen met een specifieke onderwijsbehoefte anders georganiseerd. GON- en ION-ondersteuning verdwijnen en worden in het nieuwe 'ondersteuningsmodel' geïntegreerd. Bedoeling is dat scholen gewoon en scholen buitengewoon onderwijs hun kennis en ervaringen bundelen om leerlingen met een specifieke onderwijsbehoefte 'op hun maat' te ondersteunen. Ouders, scholen en het Centrum voor Leerlingenbegeleiding (CLB) bepalen samen welke begeleiding de leerling nodig heeft ...

Deze infoavonden worden ingeleid door een **medewerker van het Departement Onderwijs**.

INHOUD

- Welke kansen bieden het nieuwe ondersteuningsmodel voor je kind?
- Wat veranderde er voor je zoon/dochter bij de start van dit schooljaar?
- Kan je kind nog voldoende leerlinggebonden ondersteuning krijgen?
- Welke ondersteuning wordt er geboden aan leerkrachten en scholen?

Als je als ouder correct geïnformeerd wil worden over het nieuwe ondersteuningsmodel ben je harte welkom op een van onze infoavonden. Bedoeling is ook jullie ervaringen bij de start van het schooljaar te bundelen. Deze zullen we dan later overbrengen aan Vlaams minister van onderwijs Hilde Crevits. Zij zal deze dan meenemen naar de verdere onderhandelingen over het ondersteuningsmodel in functie van bijstellingen voor het schooljaar 2018-2019.

PRAKTISCH:

- **Donderdag 9 november 2017** - Hostel De Blauwput - Martelarenlaan 11 - Leuven
- **Woensdag 15 november 2017** - Campus Parnas - Stationsstraat 301 - Dilbeek
- **Dinsdag 21 november 2017** - Beweging.net - Sint-Jorisstraat 1 - Roeselare
- **Woensdag 29 november 2017** - Huis van de sport - Boomgaardstraat 22 - Antwerpen
- **Donderdag 7 december 2017** - Pastoraal Centrum Seminarie - Tulpinstraat 75 - Hasselt.
- **Woensdag 13 december 2017** - Broederlijk Delen/Welzijnszorg - Sint-Salvatorstraat 30 - Gent.

Telkens om 19.30 u.

PRAKTISCH

Kijk ook op www.facebook.com/gezinenhandicap

Kostprijs:

Omwille van de samenwerking tussen onze organisaties kunnen we deze infoavonden gratis aanbieden.

Inschrijven kan via www.oudersvoorinclusie.be of www.gezinenhandicap.be of telefonisch op 03 216 29 90 of per mail op gezinenhandicap@kvg.be.

Steunpunt voor Inklusie

UNIVERSITEIT GENT